

«PRIMUM AMARE DEINDE DOCERE»

«СПОЧАТКУ ЛЮБИТИ — ПОТІМ ВЧИТИ»

Девіз «Спочатку любити — потім вчити» належить одному з засновників педагогічної науки Яну Амосу Коменському (1592–1670). З того часу йде дискусія: що таке «педагогічна любов»? Требо її досліджувати теоретично, чи то справа суто практична? Чи може потрібен якийсь синтез?

Відомий педагог Ш. О. Амонашвілі пише про педагогічну науку: «Що це за наукова педагогіка, яка ні слова не скаже про любов, про сердце? Така наука нудна...

Підручники з педагогіки були безжиттєвими і сто років тому. І як не розширила наука свої межі, вони і сьогодні такі ж: похмурі, сухі, грубі та наказові, самовдоволені і авторитарні.

Педагогічна наука, здається мені, торжествує; торжествує вона через те, що стає наукою, а не чимось іншим. Вона не хоче бути найвищим із усіх мистецтв мистецтвом, не хоче бути мірилом усіх наук, мірилом самого життя, Божественною культурою мислення. Вона вважає все це нижчим за свою наукову гідність.

Шкода, що Коменський не може ще раз підтвердити свою думку про педагогіку. Ще раз пояснити всім, що педагогіка перевершує всі науки і що вона творить рівень життя».

Але ми маємо приклади наукової педагогіки яка є мірилом життя. Приклад тому книги та життєвий подвиг польського лікаря, педагога та письменника Януша Корчака. Він один з піонерів педагогічної течії «моральна освіта» та теорії діалогу «вчитель — студент». Педагогічні праці Корчака вплинули на законодавчі ініціативи пов'язані з питаннями дітей, вплинули на ініціювання «Конвенції про права дитини», прийнятої Генеральною Асамблеєю ООН (1989). Основні принципи своєї педагогічної системи Януш Корчак виклав в книзі «Як любити дітей» (1921). Друга Світова війна застала Корчака у Варшаві, де він очолював «Дім Сиріт» для єврейських дітей. Уранці 6 серпня 1942 р. територію гетто, де знаходився і «Дім Сиріт», оточили підрозділи СС, поліцаї. Людей почали вивозити до німецьких таборів смерті. Корчак вкотре відмовився від пропозиції порятунку, відмовився покинути дітей з «Дому Сиріт». Він сказав другу: «Не залишиш свою дитину у біді. А тут їх двісті. Як залишити їх на самоті в газовій камері? Як з цим далі жити?» Януш Корчак загинув разом із своїми вихованцями у газовій камері гітлерівського табору смерті у Треблінці, Польща.

Так що таке «педагогічна любов»?